

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 3P/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5919202134
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Krajčiová
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2020:5919202134.6

Uznesenie

č

Okresný súd Ružomberok vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. nar. XX.XX.XXXX, bytom V. zast. opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, IČO: 30794536, dieťa rodičov: W. nar. XX.XX.XXXX, bytom L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. v konaní o návrhu starej matky na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. o nariadení neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd neodkladným opatrením dočasne zveruje mal. M., nar. XX.XX.XXXX. do starostlivosti starej matky Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 3P/66/2019.

odôvodnenie:

1. Dňa 28.1.2020 Úrad práce soc. vecí a rodiny Ružomberok, odbor soc. vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámil súdu, že dňa 27.1.2020 sa na ich oddelenie dostavila stará matka maloletého dieťaťa, ktorá oznámila, že po realizovanom stretnutí matky s maloletým, ktoré sa konalo na úrade práce dňa 22.1.2020 ich syn, ktorý šiel do mesta spolu s nimi, zostal v meste a domov prišiel až vo večerných hodinách. Povedal, že si dohodol zamestnanie a išiel si ľahnúť do svojej izby. Syn sa im zdal čudný, preto išiel starý otec pozrieť do jeho izby, kde bolo zatvorené a nedalo sa dostať dnu. Keď odtlačili dvere, zistili, že v izbe sa so synom zdržuje aj matka maloletého, ktorá bola v posteli. Oni ju vyzvali, aby opustila dom, že si neprajú, aby sa u nich ubytovala a zavolali aj hliadku PZ, ktorá potom pani V. vypočula. Ich syn odišiel spolu s matkou maloletého a pri odchode si zobrali aj nedopitú fľašu vodky. Ešte v ten deň v noci okolo tretej im búchali rodičia maloletého na okno, aby ich pustili do domu, že nemajú kde prespať. Pán H. starší im išiel otvoriť a sedel potom s nim v kotolni do rána. Ráno im dal peniaze na autobus, aby mohli odísť do C.. Dňa 23.01.2020 večer sa otec maloletého znova vrátil na taxíku do V., keď v taxíku sedela tiež matka maloletého. Starí rodičia ich opakovane vyzvali, aby odišli z domu. V piatok 24.01.2020 volal otec maloletého pánovi H. aby prišiel po neho do U., že chce predať mikrovlnnú rúru, aby mali peniaze. V sobotu 25.01.2020 rodičia maloletého opätovne prišli do V. autobusom. Starí rodičia pani V. nechceli pustiť do domu, tak sa túlala po dedine. Potom večer otec maloletého za ňou odišiel, pričom neskôr zistili, že rodičom zobral kľúče od starého neobývaného domu, ktorý je vo vlastníctve starej matky a ubytoval sa tam aj s pani V.. V uvedenom dome nie je elektrina ani voda, nekúri sa tam. Starí rodičia sa preto rozhodli, že oni už nebudú zasahovať do spolužitia rodičov maloletého, keď sa syn rozhodol, že chce žiť s priateľkou, tak nech s ňou žije.

2. Z uvedenej správy ďalej vyplynulo, že vzhľadom na to, že rodičia nemajú vytvorené vhodné podmienky na bývanie, nemajú finančné prostriedky, sú nezamestnaní, nie sú schopní postarať sa o svojho syna, bolo by preto vhodné, aby bol maloletý neodkladným opatrením dočasne odovzdaný do osobnej starostlivosti starej matky. Ani jeden z rodičov nezabezpečuje výchovu a výživu maloletého a na riadnu

starostlivosť o syna nemajú v súčasnej dobe vytvorené vhodné podmienky. Uvedené podanie súd posúdil ako podnet na nariadenie neodkladného opatrenia. Stará matka podaním spísaným do zápisnice dňa 31.1.2020 s podaným podnetom na nariadenie neodkladného opatrenia vyslovila súhlas, t.j., aby bol maloletý do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 3P/66/2019 odovzdaný do jej osobnej starostlivosti.

3. Uznesením č.k. 3P/66/2019-71 zo dňa 3.2.2020 súd začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia - dočasné zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. 4. Po oboznámení sa s obsahom spisu, priložených listín a osobitne podaného návrhu vyplynulo, že uvedeným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 27.12.2019 sa stará matka maloletého domáhala zverenia maloletého M. do náhradnej osobnej starostlivosti. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Ružomberok 9P/23/2019, predmetom ktorého bol návrh otca na úpravu rodičovských práv a povinností súčasťou ktorého bolo aj spojené konanie 10P/26/2019 o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností vyplynulo, že rodičia maloletého nie sú manželia, otcovstvo k maloletému bolo uznané dobrovoľne na matrike v Ružomberku. Po narodení syna začali medzi rodičmi maloletého hádky a nezhody. Z predmetného obsahu spisu zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 29.5.2019 ďalej vyplynulo, že otec príležitostne požíva alkoholické nápoje. Matka maloletého potvrdila, že bola v minulosti liečená na psychiatrii, a to aj ústavne v L., príčinou hospitalizácie bol pokus o samovraždu. Potvrdila tiež, že aj v minulosti sa viac krát pokúsila o samovraždu užitím liekov, podrezaním žíl. Podaním doručeným súdu dňa 1.7.2019 obaja rodičia zobrali späť svoje návrhy, a to vzhľadom na urovanie rodinnej situácie, preto súd uznesením č.k. 9P/23/2019-92 zo dňa 12.7.2019 konania zastavil. Ako ďalej vyplynulo z podaného návrhu starej matky, po upokojení vzťahov medzi rodičmi maloletého títo začali bývať v spoločnej domácnosti v C., pričom starí rodičia im zaplatili podnájom za dva mesiace. Dňa 23.7.2019 stará matka od rodičov dieťa zobrala, nakoľko sa rodičia nevedeli o maloletého adekvátne postarať. Od uvedenej doby je maloletý v domácnosti starej matky. Z pripojeného spisu Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 3P/1/2020 vyplynulo, že matka maloletého návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 7.1.2020 žiadala upraviť výkon rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu, keď žiadala mal. dieťa zveriť do svojej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' na platenie výživného vo výške 80,- eur mesačne od 1.1.2019. Zároveň žiadala upraviť stretávanie otca s maloletým. Samostatným výrokom žiadala nariadiť neodkladné opatrenie až do právoplatnosti rozhodnutia o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu, totožne ako vo výroku vo veci samej. Uznesením č.k. 3P/1/2020-101 zo dňa 31.1.2020 súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol, nakoľko nemal preukázané, že matka maloletého má vytvorené vhodné podmienky na výkon riadnej starostlivosti o maloletého. Z vyžiadanej správy Úradu práce soc. vecí a rodiny Ružomberok z prešetrenia pomerov v domácnosti matky a otca maloletého zo dňa 15.1.2020 v rámci uvedeného konania vyplynulo, že matka maloletého bývala v mestskom útulku pre bezdomovcov na adrese C., kde mala umiestnené lôžko v kuchynke. Ďalej z uvedenej správy vyplynulo, že dňa 14.09.2019 sa matka maloletého pokúsila o samovraždu, porezala si ruky a chcela vyskočiť z okna. Bola privolaná rýchlá pomoc a hliadka PZ a bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení. Súčasťou uvedenej správy bol aj záznam zo sociálneho šetrenia zo dňa 18.9.2019 a 21.6.2019, informatívna správa zo dňa 25.11.2019 o poskytovaní psychologickej pomoci a poradenstve, úradný záznam o telefonickom rozhovore so starou matkou maloletého, správa ÚVN Ružomberok zo dňa 16.9.2019 o hospitalizácii matky maloletého dieťaťa na psychiatrickom oddelení od 14.9.2019 do 16.9.2019 pre poruchu správania v opitosti.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu.

Podľa § 363 ods. 1 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Podľa § 367 ods. 1,3 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Podľa § 366 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len "CMP") neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

6. Predpokladmi pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov (t.j. stav, ktorý neznesie odklad). Účelom tohto inštitútu je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Posúdenie, či a kedy je bezodkladnosť potreby úpravy pomerov účastníkov daná, je ponechaná na úvahe súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti o maloleté deti musí byť nariadené veľmi uvážene a po starostlivom skúmaní všetkých dôsledkov, ktoré môžu v posudzovanom vzťahu nastať, pričom vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný najlepší záujem dieťaťa (č.l. 4 základných princípov CMP). V každom prípade rozhodovania vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, je pre súd prioritou záujem mal. dieťaťa a snaha vytvoriť stav spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a iných osôb, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom iných osôb a neumožňuje iným osobám - rodičom, starým rodičom vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie, rozvoj a zdravý vývoj dieťaťa. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

7. Naliehavosť nariadenia neodkladného opatrenia je daná aktuálnou situáciou v rodine maloletého dieťaťa. Súd mal z obsahu spisu, ako aj pripojených spisov a doručených správ a listín preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nie sú manželia, otcovstvo k maloletému bolo uznané dobrovoľne na matrike v Ružomberku. Po narodení syna začali medzi rodičmi maloletého hádky, matka začala mať psychické problémy, bola na psychiatrickom vyšetrení a aj liečená na psychiatrii pre pokus o samovraždu. Súd doposiaľ nerozhodol vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, nakoľko návrhy rodičov na zverenie maloletého do osobnej starostlivosti (vedené pod sp. zn. 9P/23/2019 a 10P/26/2019) obaja rodičia zobrali späť vzhľadom na urovanie rodinnej situácie, preto súd uznesením č.k. 9P/23/2019 -92 zo dňa 12.7.2019 konania zastavil. Po urovaní vzťahov rodičia maloletého bývali dočasne v spoločnej domácnosti, pričom dňa 23.7.2019 stará matka zo strany otca, dieťa od rodičov zobrala, nakoľko sa rodičia nevedeli o maloletého adekvátne postarať. Rodičia sporadicky dieťa u starých rodičov navštevovali, pričom z dôvodu neplatenia nájomného za byt sa museli z bytu vysťahovať.

Otec odišiel bývať k svojim rodičom a matka do mestského útulku pre bezdomovcov. Zmena pomerov na strane rodičov nastala dňa 22.1.2020, keď po stretnutí matky s maloletým na Úrade práce soc. vecí a rodiny Ružomberok, rodičia maloletého dieťaťa opätovne nadviazali medzi sebou vzťah a odišli bývať do starého neobývaného rodinného domu, ktorý je vo vlastníctve starej matky, kde nie je elektrina ani voda a nekúri sa tam. Z ústneho podania starej matky zo dňa 31.1.2020 mal súd preukázané, že otec maloletého chodí domov len po jedlo a stále sa zdržiava aj s matkou maloletého v uvedenom rodinnom dome, pričom od obnovenia vzájomných vzťahov o maloleté dieťa ani jeden z rodičov neprejavil záujem.

8. Starostlivosť o deti a ich výchovu je ústavným právom rodičov tak, ako je ústavným právom detí právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V prípade opatrení týkajúcich sa maloletých detí je však prvoradý záujem maloletého dieťaťa, ktorý môže v závislosti od jeho povahy a vážnosti prevýšiť záujmy rodičov. Rodičia maloletého riešia svoje osobnostné ťažkosti a finančné problémy a súd nemal preukázané, že rodičia aktuálne majú splnené podmienky pre výkon riadnej starostlivosti o dieťa, keď matka, ktorá bývala v útulku pre bezdomovcov spolu s otcom maloletého, ktorý býval u rodičov, odišli do rodinného domu vo vlastníctve starej matky, kde nie je elektrina ani voda, nekúri sa tam. Aj napriek obnoveniu spolužitia rodičov maloletého súd nemal preukázané, že títo dokážu maloletému vytvoriť vhodné podmienky na riadnu všestrannú každodennú starostlivosť o maloletého a jeho zdravý vývin. Súd mal z predložených listín preukázané, že maloleté dieťa je aktuálne u starých rodičov, kde má zabezpečené všetky základné potreby, je o neho po všetkých stránkach postarané. Za takto zisteného stavu, s prihliadnutím najmä na záujem maloletého dieťaťa súd so zreteľom na charakter a účinky inštitútu neodkladného opatrenia a s tým spojené zákonom vyžadované predpoklady na jeho nariadenie dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v dočasnom zverení maloletého do starostlivosti starej matky, ktorá má vhodné podmienky na všestranný psychický, fyzický i sociálny rozvoj maloletého. Je nevyhnutné, aby dieťa vyrastalo v zdravom, harmonickom a hlavne stabilnom prostredí, kde budú zabezpečené všetky jeho nevyhnutné základné potreby, výchova, výživa, riadna osobná starostlivosť, pričom takéto prostredie aktuálne matka ani otec maloletého nedokážu zabezpečiť. Súd vzhľadom na podaný návrh matky na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti poukazuje, že v rámci neodkladného opatrenia neupravil stretávanie sa matky s maloletým s poukazom na nasledovné: Od doby, kedy je maloletý u starých rodičov sa matka s maloletým synom stretla za prítomnosti psychologičky na úrade práce 10.01.2020 a 22.1.2020, pričom tieto stretnutia medzi matkou a maloletým prebiehali v pokojnej atmosfére. Na základe doručenej správy úradu práce soc. vecí a rodiny zo dňa 22.1.2020 mal súd preukázané, že stará matka chce naďalej podporovať dieťa voči jeho rodičom, a to formou osobných stretnutí s matkou, ktoré vzhľadom na osobnostné ťažkosti matky prebiehali asistovanou formou za prítomnosti tretej osoby. Vzhľadom na záťaž v životnej histórii dieťaťa a nutnosť citlivého nastavovania bezpečného kontaktu s matkou bolo starej matke odporúčané naďalej spolupracovať odborníkmi, preto súd ponechal úpravu stretávania matky s dieťaťom tak ako ju zabezpečuje úrad práce soc. vecí a rodiny pod dohľadom odborných zamestnancov.

9. Nariadené neodkladné opatrenie je faktickým opatrením, ktoré definitívne a konečne nerozhoduje o otázke starostlivosti o maloleté dieťa. Otázka úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu bude po vykonaní dokazovania ustálená v rozhodnutí vo veci samej, preto súd trvanie neodkladného opatrenia časovo obmedzil do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, pričom aktuálne je vo veci samej nariadené pojednávanie na deň 21.2.2020.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie písomne v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Ružomberok.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody - §62 C.m.p.) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), v odvolaní sa má okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 C.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a v prípade ak bolo podanie urobené v prebiehajúcom konaní, tak aj uvedenie

spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 a 2 C.m.p. odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. (§ 367 ods. 3 CMP).